

גידול

הגמעה חד-פעמית ביום לבני בקר רכים

הגמעת בני בקר בחלב או בתחליף אחת ביממה, איננה עוד חדשה עמנו. ידוע על נוהג זה בארצות חוץ וכן באי אלה משקים אצלנו, ואף פורסם על כך בספרות המקצועית. אבל כאמור — באי אלה משקים נוהגים כך (אצלנו ובח"ל), ונוהג זה אינו נפוץ בשימוש רחב. ייתכן שיש לזה טעמים שבהיגיון, בכ"ז מצאתי לנכון להוסיף על הפרסומים עוד סיפור על נוהג זה, שהוכתר בהצלחה בעוד משק, לדברי המספר-המחבר.

ולדות, מהם 19 זוגות תאומים. במשך תקופה זו לא היו בדיר-היונקים שלנו מקרים של שלשול, או מחלות קיבה. אותם הוולדות שסבלו משלשול בשלושת הימים הראשונים לחייהם בזמן שהוג-מעו קולוסטרום, עם המעבר לתחליף חלב ול-הגמעה אחת ביום, נעלם השלשול לגמרי. כתוצאה מגדילה בלתי מופרעת בגיל הינקות השתפרה במידה ניכרת מאוד התפתחותם של בני הבקר בדיר היונקים שלנו. דבר זה נראה לעין, ומשקל הוולדות בזמן הגמילה ואף חודש או חדשים לאחריה יעידו על כך.

(ראה טבלאות בעמוד הבא)

מן הראוי לציין, שבמשך 15 החודשים בהם הגמיעו את הוולדות ברפת שלנו פעם אחת ביום, היו רק מקרים מעטים מאוד של תמותה ולדות בגיל הרך, ואלה שהיו נגרמו ע"י תאונות מק-ריות.

ביום הרביעי לחיי הוולד עם המעבר לתחליף חלב אנו נוהגים להגמיע את הוולד בבוקר מנה

מראשון בדצמבר 1970 אנו נוהגים ברפת משמר העמק להגמיע את הוולדות הרכים רק פעם אחת ביום, פרט ל-3-4 הימים הראשונים לחיי הוולד, בהם הוא ניזון בחלב-אם (קולוסט-רום) מספר פעמים ביום.

המניעים לכך היו לא רק הקלה בעבודה, אם כי — במצב של חוסר כוח אדם ברוב הרפתים בארץ — אין זה גורם מבוטל. המטרה העיקרית בהנהגת שיטת הגמעה יומית חד-פעמית היתה חיפוש אמצעים לשיפור מצב בריאותם של בני הבקר בגיל הרך. במלים אחרות, מניעת מחלות שלשול והפרעות עיכול בשבועות הראשונים לחיי הוולד וכל התוצאות השליליות הכרוכות באלה, כגון: הפרעות בהתפתחות תקינה ובהרבה מק-רים גם אחוזי מסוים של תמותה בולדות הרכים.

לאור ניסיוננו בשיטת הגמעה זו במשך תקופה של 15 חודש (דצמבר 1970 — פברואר 1972) אפשר כבר כיום לציין שמטרה זו הושגה.

בחודשים אלה נולדו ברפת החלב שלנו כ-350

טבלה 1. משקל בני הבקר בתקופת ההגמעה ולאחריה

משקל ממוצע של עגלות						משקל ממוצע של עגלים					
תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית	תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית תוספת יומית
—	—	—	—	38	—	—	—	—	—	40	—
0.531	0.531	17	32	55	32	0.470	0.470	16	34	56	34
0.664	0.794	25.4	27	80.4	64	0.658	0.886	23.9	27	79.9	61
0.741	0.913	26.5	29	106.9	93	0.770	0.986	34.1	35	114	96
0.834	0.985	57.1	58	164	151	0.904	1.160	58	50	172	146

טבלה 2. לוח ההגמעה בתחליף חלב פעם אחת ביום

כמות אבקת התחליף, בתקופה, ק"ג	אבקת תחליף חלב, ק"ג	תמיסת התחליף, ליטרים ביום	אורך התקופה, ימים	הגיל בימים
—	—	חלב אמ, 3 פעמים ביום	4	4
3	0.500	2	6	10
5	0.625	2.5	8	18
24	0.750	3	32	50
6	0.500	2	12	62
38	—	—	62	—

כל תא, בכמויות בהתאם לגיל, ולהחליפה פעמיים ביום.

לדעת, רצוי מאוד להאריך את תקופת ההגמעה עד גיל 60—62 יום. זה מבטיח גדילה רצופה של בני הבקר בגיל צעיר וחסכון רב במזון יקר לכל ק"ג של תוספת משקל בגיל מבוגר יותר. בחוברת, "משק הבקר והחלב" מס' 113 התפרסם מאמרו של דב אילן, הדן בהשפעת ההזנה בגיל הינקות על המשך הגידול והפיטום של העגל. מאמר מעניין זה, המבוסס על ניסויים שנערכו מטעם המשרד לחקלאות באנגליה, מאלף מאוד. הוא גם תואם את התוצאות והמסקנות אליהם הגענו בגידול עגלות ועגלים במשקנו במשך שנים לא מעטות.

אחת חלב אמ, ואחרי כמה שעות מנה של 1 ליטר עד 1½ ליטר תמיסת תחליף לחלב, בריכוז של 250 גרם אבקה לכל ¾ ליטר מים.

הריכוז הזה של תחליף החלב הוא קבוע במשך כל תקופת ההגמעה.

תחליף החלב, בו אנו משתמשים ברפת משמר העמק זה יותר מ-9 שנים, הוא, "חלבית" מתוצרת אסיא — מעברות.

מספר כללים לשיטת ההגמעה חד-פעמים ביום:
(א) גישה חפשית למים נקיים וטריים מהגיל הרך ביותר;

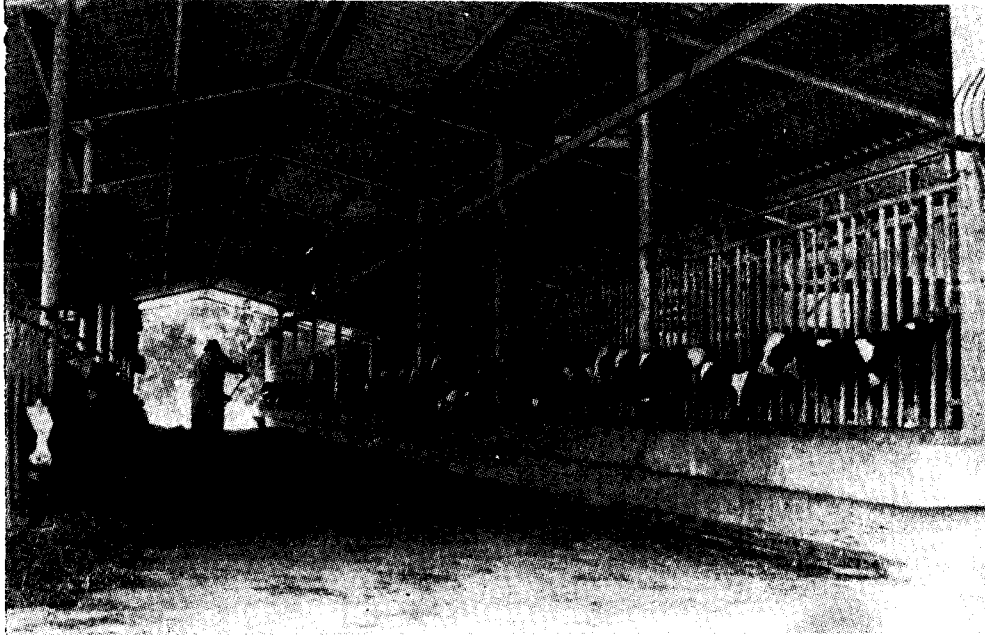
(ב) אבוס מיוחד למזון מרוכז וגישה חפשית ונוחה אליו בכל שעות היממה;

(ג) עם ההגמעה להגיש מיד שחת באבוס של

ספרות

בקר פעם אחת ביום, "השדה", חוב' ד' תש"ל.
 כמו כן פרסמו על נסיונם בהגמעה חד-
 פעמית ביום בוקרי משק יקום ב, "משק
 הבקר והחלב".
 מאיר אודלפקי, משמר-העמק

- (1) דניאל מדיוני ורענן וולקני, גידול בני בקר
 בהגמעה אחת ביום, "השדה" חוב' ד' תש"ל.
 (2) חיים עפרוני. גמילה מוקדמת והגמעת בני

סככת הגידול ברפת משמר-העמק

גדר חשמלית למרעה

ברק-ניר

- * מופעל ע"י סוללות 12 V.
- * מכשיר הפועל מרשת החשמל 220 V.
- * כבל אלקטרופלסטי חזק וזול.
- * עמודים ומבודדים.
- * טוב למשק המושבי והקיבוצי.
- * ש.י.ת.ה. (שרות, יעוץ, תכנון, הדרכה).

פנה עוד היום אל:

נירים אלקטרוניקה ישראל
NIRIM ELECTRONICS ISRAEL
 קיבוץ נירים, ד.ג. נגב
 טל. 93076 — 057

